

Videnskabeligt Udvalgs råd om samarbejde mellem frivillige feltornitologer og forskere

Nogle råd og vink fra DOF's Videnskabelige Udvalg om håndtering af samarbejde om bearbejdning og publicering af undersøgelsesresultater

Da erfaringerne viser, at der nemt kan opstå uoverensstemmelser omkring samarbejde mellem forskellige deltagere i projekter og undersøgelser, har DOF's Videnskabelige Udvalg på opfordring fra DOF-grupper og enkeltpersoner udarbejdet nogle råd og vink om håndtering af sådanne situationer.

Lad os starte med at slå fast, at det ofte er en stor fordel at være flere om at gennemføre et projekt. Navnlig kan det være en fordel, hvis frivillige feltornitologer, der har stor praktisk erfaring og er gode til at indsamle data, finder sammen med forskere, der har stor forståelse for biologiske problemstillinger og er gode til at bearbejde data og få resultaterne publiceret.

Dernæst vil vi minde om, at resultater hjemme i skrivebordsskuffen er værdiløse, hvis de aldrig kommer videre. Og så er det nu engang en stor glæde og tilfredsstillelse at se det færdige resultat af ens arbejde i en artikel, som kan bruges af andre og indgå i den fælles pulje af indsigt i fuglenes liv. Husk at hovedparten af DOF's arbejde er resultatet af bidrag fra mange personer, som ikke vogter nidkært over *deres* data.

Hvis et samarbejde skal lykkes, er det imidlertid klart, at man skal være enige om betingelserne for samarbejdet. Og her viser erfaringerne, at det især er ved publiceringen af resultaterne, at problemerne opstår – først og fremmest: hvem har retten til data, og hvem skal med på forfatterlisten?

Herom kan der gives nogle generelle råd:

1. Kvæl ikke samarbejdet fra begyndelsen ved ensidigt at fokusere på de mulige problemer med datarettigheder, forfatterskab m.m. Se i stedet positivt på, hvad der kan komme ud af samarbejdet! Ofte giver det meste sig selv, når man først får talt tingene igennem.
2. Det er dog samtidig vigtigt, at alle parter fra starten er enige om betingelserne for samarbejdet. Det kan derfor anbefales, at man tidligt i forløbet får diskuteret dette igennem og indgår klare aftaler om de vigtigste forhold. Så opstår der sjældent problemer senere!
3. Selverkendelse er en god ting. Fordi man er god til at lave feltarbejde, er man ikke nødvendigvis også en ørn til at bearbejde materialet og skrive faglige artikler om resultaterne. Så vær åben over for andre, der har disse evner, og er villige til at være med til bearbejdning og publicering. Og vær også åben over for andres tolkninger af dine data!
4. Selverkendelse gælder også for forskere! Husk at ikke alt nødvendigvis kan læses ud af de objektive data. Feltornitologer har ofte tilbragt utallige timer i felten under dataindsamlingen og har herigennem opnået en subjektiv forståelse af en art eller en sammenhæng, der kan være af uvurderlig betydning ved fortolkningen af data.
5. Data tilhører dem, der har indsamlet dem, medmindre der foreligger anden aftale, fx arbejde udført på kontrakt.
6. Dette giver en naturlig ret til medforfatterskab på en artikel, som *i al væsentlig grad* bygger på ens data. Samtidig må det dog stå klart, at personer, der har bidraget til dataindsamlingen, men i øvrigt ikke har bidraget til artiklen, ikke er selvskrævet til at stå på forfatterlisten.
7. Som udgangspunkt gælder, at den person, der har skrevet hovedparten af artiklens tekst, bør være førsteforfatter. Alle, der har bidraget væsentligt ved bearbejdningen af data og skrivningen af artiklen, bør være medforfattere.
8. Såfremt indsatsen har været jævnbyrdig, kan forfatterne stå i alfabetisk orden. Og hvis der kommer flere artikler ud af ens projekt, kan man skiftes til at stå først.

God fornøjelse med arbejdet. Vi glæder os til at se resultaterne i Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift. Det er dit tidsskrift – brug det!

Videnskabeligt Udvalg